

Konning Frederichs den Andens/Recess/ Vdgiffuen vdi Kallundborg/ Aar effter Guds Byrd/

M. D. Lxxvj.

Prentet i Kiøbenhaffn/ aff Laurentz Benedicht.
Paa Laurentz Benedichts bekaastning.
Oc findis til Kiøbs samme steds.
1 5 8 3.

WI Frederich den Anden / met Guds Naade / Danmarckis / Norgis / Vendis / oc Gottis Konning / Hertug vdi Slesuig / Holsten / Stormarn oc Dytmersken / Greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst. Giøre alle vitterligt / At Wi met vore Elskelige Danmarckis Rijgis Raad / Som nu her hoss Oss tilstede ere / Som er oss Elskelige: Niels Kaass til Thorup gaard / vor Cantzeler / Peder Gyldenstierne til Thiem / Marsk vdi vort Rige Danmarck / Peder Munck til Estuad gaard / vor Amiral / Her Jørgen Lycke til Offuergaard / Ridder / Peder Bilde til Suanholm / Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm / Erick Rudt til Fulsang / Jacob Vlffeldt til Koxbølle / Biørn Kaass til Starup gaard / Biørn Anderssøn til Steenold / Eyler Grubbe til Lystrup / Rigens Cantzeler / Jørgen Marsuin til Dybeck / Hans Skougard til Gundestrup / Axel Wiffert til Axeluold / oc Christopher Valckendorph til Glorup / vor Rentemester. Haffue beraadslaget oc offueueyet nogen merckelige Brøst / huor met vore Vndersaatte / beklage dennem fast at besueris / vdi det at de met vore Steffninger oc befalninger / tijt oc offte dragis fran deris Herritzting oc Landsting / vdi de Sager / som der sammesteds bør at ordelis / oc til ende forfølgis. Sammeledis opholdis de til Herritzting oc Landstinge met opsettelse vdi

atskillige Sager/ saa deris Ræt dennem forhalis/ fran en tid til en anden/ oc der offuer besuæris met Breffuependinge/ fast mere end nogen tid seduanligt haffuer veret/ met nogre andre ydermere Besuæringe/ vore Undersaatte vdi slige Maade anrørendis.

Sammeledis/ haffue Wi och saa forfaret den store forfengelige Pracht oc Offuerflødighed/ som brugis met Dregt oc Klædebon/ Synderlige iblant Fruer oc Jomfruer her vdi Riget/ Oc vdi lige maade den store Wskickelighed oc Misbrug/ som skeer hoss Adelens Begraffuelse her sammesteds/ huor met mange vore Undersaatte/ met alskillige Omkostninge oc wnyttige Penninge spilde/ dennem fast offuer deris effne oc Formue besuere met andre flere Artickle/ Huor paa Wi met for^ne^ vore/ Elskelige Rigens Raad/ haffue giort denne efterfølgende Skick oc Ordninge/ huilcken Wi aff vore Undersaatte Rigens Jndbyggere/ fast oc wbrødelige ville holdet haffue/ vnder den Peen oc Straff som vedbør.

At

1.

At ingen Sager skal indsteffnis for Konningen/ før Dom er gangen til Herritzting oc Landsting.

OC for det første: Efterdi Wi forfare / At det tit oc offte skeer / At mange met vrang Vnderuisninge / forhuerffuer Steffninger vdi de Sager / som først bør at gange Dom paa til Herritzting oc Landsting/ Enddog samme Sager icke tilforn haffuer veret steffndt der vdi Rætte.

Da ville Wi det her effter saa alffuorligen befalet oc holdet haffue/ At aldelis ingen Steffninger effter denne dag skulle vdgiffuis imod *Recessen*, huor met nogen kunde dragis fra Herritzting / Landsting eller Rigens Canceller.

2.

Huorledis / oc vdi huilcke Sager/ Befalninger skulle tagis.

SAmmeledis skal icke heller vore Befalninge her effter vdgaa til nogen Riddermendtzmend / At dømme vdi de Sager / som bør at ordelis til Herritzting oc Landsting / Men aleniste om Herritzskel oc Marckeskel / Dog skal icke Riddermendsmend / Ride eller giøre noget Herritzskel eller Marckeskel / før end Sandemend eller Oldinge haffue suoret.

Disligeste skulle oc vore Befalninge vdgaa / vdi de Sager som Samfrender bør at dømme vdi / Oc skulle slige Befalninger tagis aff begge Parterne.

Men der som den ene Part vegrer sig der vdi / oc icke ville haffue gode Mend paa saadanne Trætte / huad Samfrender belanger / oc naar Sandemend eller Oldinge haffue suoret / End dog hand aff den anden Part der om bliffuer besøgt / Da skal det være hans Gienpart frijt faare / Ene samme Befalninge at tage / Dog at hand det skielligen beuiser / At hand tilforn haffuer tilbødit sin Vederpart halffdelen at mue anamme.

Oc

Oc skal det och saa holdis met Befalninger at tage/ paa hues andre Trætter/ som saa begiffuer sig/ At der paa icke kand dømmis met mindre end Aastæderne tagis vdi besichtinge.

3.

Om Gransninger/ som vdgiffuis fra Landstingit.

DEt ville Wi det oc vdi lige Maade saa holdet haffue/ Met hues granskinge som aff Landsdommerne fra Landstingit til Gode mend her effter skulle vdgiffuis.

4.

At Landsdõmerne endeligen skulle Reise eller Felde/ hues Domme/ Vinder eller andet som vdi slige maade steffnis for dennem vdi Rætte.

EFterdi det tit oc offte beklagis/ At naar nogen Sager steffnis til Landsting/ Enten Herritzfogeder for deris Domme/ Eller om Vindisbyrd/ Sandemend/ Oldin-

Oldinger/ Neffninger eller oc andre som bliffue kallede for deris Eed eller Vindisbyrd/ som enten skulle Reigsis eller Feldis/ forlengis Sagen/ oc icke for det første vdgiffuis nogen endelig Dom.

Da paa det at fattige Folck eller andre/ icke vdi en Sag til forgeffuis skulle behøffue at giøre mangfaaldige Omkostninge/ Haffue Wi det saa endelige besluttet/ oc giort denne Skick oc Forordninge/ At Landsdomere her effter vden nogen Forthog skulle endelige dømme/ vdi slige Sager/ Oc enten Reigse eller Felde/ huilcke som louligen bliffuer steffndt for dennem vdi Rætte/ Oc deris Dome met klare vdtryckte ord giffue bescreffuit/ Saa der iblant icke giøris nogen tuil/ huor met nogen deris Ræt kunde bliffue dennem forhalit.

5.

At Dommerne ingen Sager maa opsætte lenger end vdi vj. Vger.

OC skulle Dõmerne ingen mact haffue/ nogen Sager at opsætte lenger end vdi sex Vger/ vdi det allerlengste/ met mindre

dre end de kunde haffue det met begge Parter=
nis beuilninge oc samtycke/ vndertaget om no=
get haffuer slige nøyactige oc loulige Forfald/
at hand Jo icke kand paa samme tid møde.

Opholder Domerne nogen Sag lengre end som forvit staar/ vden loulig Forfald/ Da skulle de være forplictet/ saa tit oc offte det skeer/ at giffue it hundret Daler til næste hossliggendis Hospital.

6.

Huad giffuis skal til Breffuepenninge til Landsting oc Herritzting.

DIsligeste forfare Wi oc/ at fattigt Folck oc andre dennem fast besuere/ At de for Domme/ Opsættelse/ Vidner/ oc andre Breffue/ som de til Herritzting oc Landsting skulle haffue bescreffuet/ beskattis met Breffuepenninge fast offuer deris Effne/ oc mere end seduanligt haffuer veret: Huor fore Wi haffue for gaat anseet/ der paa at giøre slig en Skick/ som efftersølger/ huilcken Wi och saa aldelis ville holdet haffue.

Først for huer Dom som affsigis til Landsting/ oc giffuis bescreffuet paa Pergament/skal icke giffuis mere end tho Daler i det allermeste/oc ellers mindre for andre Domme/ effter leyligheden. For en Opsettelse skal giffuis iij. Marck / halffanden Marck / oc j. Marck/effter leyligheden/oc som Sagen er til. For it Tings vinde til Herritzting oc Landsting skal icke giffuis mere end iiij. ß. i det meste/ For en Herritztingsdom paa Pergament/skal giffuis en Daler/ paa Papier en Marck/ oc ellers mindre effter leyligheden.

7.

At xv. Mend vdi Skone/oc xvj. vdi Sielland/ skal giøre deris Thoug inden vj. Vger/ Oc Oldinge vdi lige maade giøre Marckeskel inden vj. Vger.

SAmmeledis effterdi det oc beklagis/ at naar xv. Mend vdi Skone/ oc xvj. vdi Sielland bliffue opkreffuet oc tilneffndt/ at skulle dømme enten paa Drab eller andre Sager / opsettis slige Sager/ fran en tid til en anden/ Saa Rætten

ten der offuer forhalis / Da er ochsaa der paa besluttet / At naar xv. eller xvj. Mend her effter bliffuer louligen opkreffuet / Skulle de inden vj. samfelde Vger / der næst effter endeligen sige / paa hues Sager de bliffue tilneffnde / at skulle dømme paa / vnder deris Boeslodtz fortabelse / til deris Herskaff.

Vdi lige maade skal oc holdis met Oldinge / naar de opkreffuis / at skulle giøre Marckeskiel.

8.

Huorledis holdis skal / naar Kirckeneffnd offuersuere nogen / Troldoms Sager.

OC effter som Wi haffue formerckt / huorledis at naar Kirckeneffnd oc andre som pleye at suere om Troldoms Sager / opkreffuis / Oc suere nogen som beskyldis for slig Misgierninger til Ilden / Da er det tit oc offte bleffuet befundet / at de som saa ere bleffuet offuersuoret oc rettet / haffue veret wskyldige.

Da paa det at ingen vdi saa Maade skulle offuer Ilis eller wskyldigen tagis aff dage/ føre end endelige Dom er gangen. Ville Wi/ at altid her effter saa der met holdis skal/ At naar Kirckeneffn haffuer offuersuoret nogen som for Troldoms Sager er anklaget/ Da skal den som offuersuoret er/ icke strax rettis/ men bliffue besidendis til saa lenge Sagen indsteffnis til Landstingit/ Oc Landsdommeren da at dømme der paa/ Oc enten dømme for^ne Kirckeneffnd/ ved mact/ eller Feld at være.

Oc der som dends Slect oc Venner som offuersuoret bliffuer/ icke vil steffne Sagen til Landsting/ oc tage Dom/ Da skal det stande den anden Part oben fore/ at tage endelige Dom/ effter som for^vit staar.

Dog skal den som offuersueris icke affliffuis/ føre Dom er ganget til Landsting/ som føre er rørt.

9.

Huorledis her effter holdis skal met Adelens Begraffuelser her vdi Riget.

WJ ere oc kommen vdi visse forfaring/ Om den store Misbrug oc merckelig Wskickelighed / som sig alleuegne her vdi Riget begiffuer/naar nogen Adels Person døer oc affgaar/ vdi saa maade/ At deris Lig som Gud almectigste fran denne forgengelige Verden heden kalder/ icke aleniste vdi lang tid/som er vndertiden it fierding Aar/ oc vndertiden fast lenger/stande offuer Jorden/vbegraffuet/ huilcket oc tit oc offte skeer imod den Dødis sidste vilie/ forsat oc begiering: Men oc hoss deris Jordefærd oc Begraffuelse/ brugis allehaande forfengelige Pract/ Hoffærdt oc merckelige Bekostninge / met Blyekister oc Thinkister at lade giøre/ met Sølff oc Guld/ huor met samme Kister beslaes/ oc tilnaglis/ met Fløyel som hengis paa Kisterne/ oc met vdi Jorden nedsættis/ met Klæde som til stor Offuerflødighed kiøbis/ at drage gantske Stuber oc Kammer met / baade paa de stæder/ som Liget staar/ Saa oc vdi de andre Kammer som deris Slect oc Venner/ huilcke de haffue hiembedet/ skulle ligge.

Sammeledis met mange store Liuss/ som brugis hoss slig Begengelse/ met Graff-

uerne som forhøffuis offuer Jorden/ aff Alabaster/ oc met anden merckelig Omkostninge/ Oc met den store Offuerflødighed/ som skeer met Mad oc Dricke / for end Guds tieniste skeer / oc Liget begraffuis / Met andet mere wseduanligt/ som dagligen paafindis oc optenckis/ Oc tid fra tid Jo mere oc mere optagis oc formeris.

Huilcke icke aleniste skeer Gud almectigste til fortørnelse/ men oc den Dødis Arffuinge/ saa oc menige Adelen til merckelig skade oc besueringe. Thi huad de Rige oc Formuendis i saa maade begynde / oc før en ny Skick indføre/ Det ville de som haffue fast ringere Effne oc Formue/ efterfølge/ Wanseendis/ huad skade oc forderffuelse dennem der effter skulde hende oc tilkomme.

Oc paa det at sligt maa faarekommis/ afffkaffis oc nederleggis/ Som menige Ridderskabet her vdi Riget vdi fremtiden icke ville vere til ringe Besueringe. Da haffue Wi met vor Elskelige Danmarckis Rigis Raad/ denne leylighed beraadslaget oc offuerueyet/ Oc berammet oc giort en Christelige Skick oc Ordninge/ huorledis det skal her effter holdis met Adelens Begraffuelse her vdi Riget.

Huil-

Huilcken Ordning oc Skick Wi vnder den Peen oc Straff / som ved bør / aluorligen ville holdet oc fuldkommet haffue.

Oc for det første / effter som det her til dags offte haffuer været befundet / At naar nogen Riddermendtzmand / Frue eller Jomfrue / met Døden er affgangen / haffuer deris Lig vdi en fast lang tid offuer Jorden standet vbegraffuet / Effter som det oc endnu vdi lige maade dagligen skeer / Da effterdi det icke er tuil / At det Jo er Gud almectigste behageligt / At deris Lig som hans Guddommelige Maiestet haffuer kaldet her fran / met en Erlig / Christelig oc Tuctig Jordefærdt met det første til Jorden skulle bestedis / Effter som det vdi alle Christelige Regimenter oc Politier / altid brugeligt haffuer været.

Oc paa det sligt oc her effter icke lenger skulle skee / Gud til fortørnelse / Ville Wi det aldelis her effter saa strengeligen befalet oc holdet haffue / At naar nogen Adels Person døer oc affgaar / skulle deris Lig begraffuis inden sex samfelde Vger / effter deris død vdi det allerlengste.

Oc

Oc skulle de / som giøre oc bekoste samme Begraffuelse / være fortenckt / at holde Maadelighed met Slect oc Venner at forscriffue / oc er nock at de forscriffue deris næste Foruante / oc deris Naboer oc Venner / som næst ere besiddendis.

Met Ligkister at lade giøre / skal det saa holdis: At ingen skal tilstedis / at bruge eller lade giøre til deris Begraffuelse / enten Blyekister eller Thinkister / Men det skal vere huer friit fore / at lade giøre oc tilfly en Erlig Trækiste / aff Fyr eller Eeg / huilcket dennem selff gaat siunis.

Oc skulle samme Kister huercken met Sølff eller Guld beslaes / eller oc met Sølff eller Guldnagler tilnaglis / Icke heller met Fløyel offuerdragis / som vdi Jorden skal met nedersættis / Dog skal det her met icke vere nogen formeent / at lade Ligkisten met Fløyel offuerhenge / Naar Liget bæris til Graffue.

Sammeledis forfare Wi oc / At naar nogen deris Lige føris fran deris Gaarde / oc til deris Sognekircker / offuerhengis de Heste som føre Liget / met sorte Engelske Klæde. Oc efterdi det jo til intet andet / end til en forfengelig

gelig Offuerflødighed/ kunde vere nytteligt/ Men fast mere dennem som det bekoste/ til stor Besueringe/ Da skal det oc her effter aldelis vere affskaffet/ Oc huer vere forbødet/ de Heste som gange for LigBaaren/ met noget Klæde at lade offuerhenge.

Dissligeste/ Efftersdi der oc brugis stor Offuerflødighed met Dragninge/ huor nogen Begraffuelse skal skee/ baade huor Liget hen sættis/ saa oc paa andre steder i Stuffuer oc Kammer/ huor de haffue bedit deris Venner/ at skulle ligge/ Saa alle for^ne Stuffuer oc Kammer met sort Klæde skulle omdragis/ Oc vdi lige Maade opslaes sort Fløyel eller anden Siden thøig/ offuen offuer Liget/ huilcket icke heller vden merckelige Pennings spilde kunde bekommis.

Da skal det oc vdi alle Maade/ saa der met holdis/ At ingen slig Dragninge her effter skal skee til nogen Begraffuelse/ vden aleniste met Lagen oc Duge/ effter som aff gammel tid seduanligt haffuer veret.

Der skal oc icke brugis hoss nogen Ligs Begraffuelse/ mere end xij. Vox liuss i det al-

lermeste/ aff huilcke Liuss ingen skulle veige mere end it halfft Lispund.

Findis oc nogen/ som færre eller oc ingen Liuss ville bruge/ skal det oc staa vdi deris eget friit Kaar / oc vere dennem vbehindret tilladet.

Oc effter som Oss oc er bleffuen mangfoldeligen beret/ huorledis der holdis stor Wskickelighed / huor nogen Begraffuelse skeer/ met offuerflødighed/ vdi Mad oc Dricke/ føre end Guds tieniste skeer / oc Liget begraffuis/ Saa en stor part aff Folcket komme druckne oc fulde til Kircken / Oc forholde dennem fast wskickelige / met Bulder oc Skrig/ huor met vndertiden Guds tieniste saa forhindris/ at Presterne met stor nød kunde fuldgiøre deris Befalninge: Da ville wi det och saa aldelis her effter Forordineret haffue / At alle de Adels Begraffuelse / som skeer effter denne tid her vdi Riget/ enten vdi Kiøbstederne eller anden steds/ skulle holdis for Middag / oc vdi saa maade/ At Guds tieniste oc den gantske Begengelse skulle endis føre end Klocken er xij. vdi det allerseniste.

Oc skulle Superintendenterne vdi huert Stigt haffue grandgiffuelige oc aluorlige opseen-

seende met / at ingen tienistе holdis offuer nogen Adels Begraffuelse effter Middag / Saa framt de icke ville stande der fore til Rætte.

Siden skal det oc vere huer frijt fore/ som gjøre nogen Begraffuelse/ at hiembede deris Venner / Dog at de til saadanne Værdskaff ville holde slig Maadelighed met Maad oc Dricke/effter som de der met icke imod dennem ville opuecke Guds fortørnelse.

For det sidste / Haffue Wi oc forfaret den store Misbrug / Bekostninge oc forfengelige Pract / Som skeer met de Graffue som aff Adelen nu høyt offuer Jorden opsættis/ oc fast offuergaar alle Kongelige oc Førstelige Begraffuelser / som tilforn er skeet her vdi Riget. Oc effterdi Oss som en Øffrighed aff Gud/ icke ville sømme/Sligt at tillade/Som andre kunde tage Exempel aff/ det at bekoste/ som dennem selff kunde vere til skade oc besueringe/ Oc paa det her effter saa maatte holdis som tilforn haffuer veret brugeligt/ Oc huer sig der vdi saa maatte skicke oc forholde/ Effter som deris Stand oc Leylighed fordrer oc vdesker: Da ville Wi/ at ingen aff Adelen/

 her

her effter skulle lade giøre nogen Begraffuelse offuer Jorden forhøffuit/ met Alabaster/ eller slig merckelig Bekostninge.

Dog skal icke diss mindre/ vere huer god Mand/ Frue eller Jomfrue friit tilladt/ At lade legge en ærlig Ligsteen paa deris Graffue/Effter som huer der om selff got siunis. Vil oc nogen lade giøre eller sætte en ærlig Tauffle paa Veggen/ den Døde til ære/ skal det dennem icke veigris/ eller vdi nogre Maade formenis.

Dog skal her met icke forstaais/eller vere meent/ nogen store Alabaster Billeder eller andet sligt at lade formure vdi Kirckeueggene eller anden stor Bekostninge der paa at foruende.

Denne vor aluorlige Skick oc Forordninge/Som Wi vdi saa maade/vore Vndersaatte/menige Rigens Adel til gaffn oc beste/ giort oc berammet haffue/ ville Wi vdi alle maade fast oc wbrødeligen holdet haffue.

Vnderstaar sig nogen her effter met nogen Begraffuelse/ noget her imod at giøre/ Da skal den/ som det skelligen offuerbeuisis kand/ haffue forbrot/it tusinde Daler til næste hossliggendis Hospital.

Oc

Oc naar forne it tusinde Daler ere vdgiffuen/ Da skal ligeuel slige Begraffuelser/ som ere giorde imod denne vor Skick oc Ordning/ icke bliffue ved mact / Men nedertagis oc affskaffis.

Oc paa det her met maatte haffuis it flittigt opseende/ at denne vor Mandat/ icke til forgeffuis skulde offuertrædis/ eller til intet giøris / Skal Superintendenterne vdi huert Stigt til holde Prouisterne oc Presterne / at tilkiende giffue/ hues nogen sig her imod ville til fordriste.

Oc naar Superintendenten fanger det at vide/ skal hand lade vor Stigts Leensmand det forstaa/ Oc hand siden vere forplict effter denne vor Mandats liudelse/ forne it tusinde Daler til næste Hospital at inddele/ saa framt hand dennem icke selff vil vdlegge.

Befindis det oc/ at Superintendenterne/ Prouisterne eller Presterne/ seer her met egennem Fingre/ Skulle de oc tilbørligen der faare stande til rætte/ Huor effter sig huer kand vide for skade at tage vare.

10.

Om Eldestene/ Stiffter/ oc andre Smycke/ huorledis her effter der met holdis skal.

SAmmeledis efferdi Wi oc forfare/ At her vdi Riget fast mere end anden steds brugis stor offuerflødige Pract/ iblant Fruer oc Jomfruer/ met Smycker oc Edelstene/ Som de icke aleniste bruger paa Huffuer/ Men och saa besætter deris Klæder der met/ Saa at de smycke dennem fast lige Førstinder/ oc ydermere/ end deris Stand vdkreffuer: Da paa det at der vdi/ och saa maatte holdis en skickelig tilbørlig Maade/ Oc slig vnyttige oc offuerflødige Pendings spilde maa faarekommis oc affskaffes/ Ville Wi/ at ingen Frue eller Jomfrue her effter skulle bære/ paa deris Hoffueder eller nogen deris Klæder/ nogen Edelsteene/ Ey heller vdi Kæder eller Belther lade forsette.

Dog skal det icke vere nogen Frue eller Jomfrue her met forbøden/ At de mue bære it Smycke eller tho/ met Edelsteene/ vdi deris Kieder.

Vdi

Vdi lige Maade skal ingen Frue eller
Jomfru effter denne dag / bære nogen Guld-
stiffter / enten paa deris Hoffueder eller paa
deris Klæder / Men de at vere aldelis forbu-
det oc affskaffet.

Fast mindre skal det oc vere nogen tilla-
det deris Klæder met Guld eller Guldkieder
at bremme eller besætte.

Findis nogen Frue eller Jomfru her imod
at giøre / Oc fordrister dennem til noget aff
dette for^{ne} som forbudet er / at bære / Da skulle
de det til næste Hospital haffue forbrut / Oc
Hospitals Forstandere haffue det Fuldmact
aff dennem at eske oc annamme / som anden
vitterlig Gield.

Veigrer sig oc nogen her vdi / Oc icke ville
antuorde saadant fra sig / naar Hospitals
Mestere det eskendis vorder / Da skal hendis
Hosbonde eller Verie derfore forfolgis oc til-
talis til det Byeting eller Herritzting / som
saadanne forbudne Smycker bæries / oc for^{ne}
hendis Hosbonde oc Verie / vere plictig der fo-
re at stande til rætte.

Skal oc vor Lensmand / vdi det Leen
som saadanne tiltale falder / vere plictig / at
hielpe for^{ne} Hospitals Mestere til Rætte / naar
hand

hand hannem der om besøgendis vorder / Veigrer oc Lensmanden sig her vdi / naar hand aff Hospitals Mestere bliffuer besøgt/ Da skal hand selff vdgiffue it tusinde Daler til for^{ne} Hospital.

II.

Om Fløyels Kiortle oc Perle Huffuer/ som Adelen deris Døtter mue metgiffue.

NAar nogen Riddermandsmand vdgiffuer eller giffter sin Daatter fran sig/ skal hand icke metgiffue hinde flere end iij. Fløyels Kiortle / oc tho Perle Huffuer/ Vil oc nogen giffue mindre/ Da skal det oc vere dennem frijt fore.

12.

Huorledis holdis skal/ naar nogen Løssactighed findis iblant Adels Personer her vdi Riget.

Oss

Oſſ er oc atſkillige Klagemaal faare kommet / om den ſtore Løſſactighed / ſom nu paa nogen tid er befunden iblant Fruer oc Jomfruer her vdi Riget / Meſt aff den Aarſage / At for ſaadanne Forſeelſe ingen ſtraff her til er ganget / Oc paa det at andre mue ſig for ſlig Løſſactighed foruare / Oc icke ſkulle vere andet got Adels folck til beſkemmelſe / ville Wi det ſaa her effter holdet haffue.

Naar nogen Frue eller Jomfru her effter findis / at lade ſig vdi ſaadan Wære beligge / Da ſkal hindis Verie hinde ſtrax tage / oc fengeligen lade indſette oc foruare / vdi hindis Liffs tid / oc alt hindis Gods til ſig anamme / Oc det altſammen nyde oc beholde / ſaa lenge hand hinde ſaa vdi Fengſel oc Foruaring holdendis vorder.

Vil hand oc der met ſee egennem Fingre / Da ſkulle oc mue andre ſom hinde ellers næſt ere foruante / haffue fuldmact / vdi lige maade hinde oc hindis Gods / effter ſom forvit ſtaar / at anamme.

Ville de det oc forſømme / oc denne vor Befalning icke fuldgiøre inden tre Maane-

der effter at sligt bliffuer obenbaret/ Da skal vor Leensmand haffue mact hinde at paa gribe/ indsette oc fengeligen foruare vdi hindis Liffs tid / oc hindis Gods til sig anamme/ Dog naar hun døer oc affgaar / skal hindis Gods strax igenkomme til hindis næste oc rette Arffuinge eller Ecte Børn.

Oc huilcken vdi saa maade befindis at beligge nogen Adels Person/ Frue eller Jomfru/ Da skal hand/ vere sig Edel eller Wedel/ der fore lide den straff/ som Gaards Rætten vduiser.

13.

Om en Broder iblant Adelen Ihiel slaer den anden.

NAar det sig hender iblant Adelen/ Effter som tilforn her vdi Riget skeed er / at en Broder slar den anden ihiel/ Oc det icke skeer aff Vaade eller Nøduerge/ Da skal den som sin Broder i saa maade omkommer/ Icke maa tage nogen Arffue effter hannem/ Men den at skifftis iblant andre hans Søskinde eller næste Arffuinge.

Oc

Oc der som hand paagribis / eller oc nogen steds kand offuerkommis / Da skal hand straffis paa Liffuet vden all Naade.

14.

Om Puldtzuoder / naar oc paa huad tid om Aaret de her effter maa brugis vdi Limfiord.

GAmmeledis / Effter som det haffuer veret forbødet vdi Høyborne Førstis / vor kiere Herrefaders / Saa vel som i vor tid / met atskillige Mandater / som er vdgangen / At aldelis ingen maatte slae eller bruge Puldtzuoder vdi Limfiorden / Oc Wi ligeuel forfare / at samme Puldtzuoder paa nogre synderlige tider om Aaret kunde brugis / vden synderlige skade / fattige Folck dog til merckelig hielp oc bistand.

Da haffue Wi slig leylighed beraadslaget oc offuerueiget / oc effter vore Vndersaattis bøn oc begeringe / aff synderlig Gunst oc Naade vndt oc tilladt / At de vore Vndersaatte som boe ved Limfiorden / mue Aarligen fran S: Hans dag Midsommer / oc til S: Bartholo-

tholomæj dag/ bruge Fiskerie met Puldtzuoder/ oc icke før eller effter den tid.

Befindis nogen paa andre tider/ at slae met Puldtzuoder/ Eller at bruge nogen anden Voder/ som ere paafunden oc optenckt vdi Puldtzuoders sted/ Da skulle de der fore straffis vden all Naade/ som for andet Tiuffueri/ oc effter hues Breffue oc Mandater tilforne vdgiffne ere/ huor met Wi vore Leensmend aluorligen oc strengeligen ville paalagt haffue/ At de her met haffue it grandgiffueligt oc flittigt Indseende.

Oc skulle Herritzfogderne oc andre Bønder omkring Limfiorden boendis/ være forplict det vor Leensmand at tilkiende giffue/ om de befinde paa andre tider om Aaret Puldtzuoder at brugis/ eller andre Voder/ som i det sted ere optenckte.

Kand det oc forfaris/ At nogen paa andre tider/ end som for^{uit} staar/ bruger for^{ne} Voder/ oc det icke aff Herritzmendene tilkiende giffuis/ Da skal Herritzfogeden derfore dele oc tiltale alle Herritzmendene/ huor det skeer/ til saa lenge de dennem vdlegge/ Som for^{ne} vor Mandat vdi saa maade haffue offuertrædet.

Huil-

Huilcken forne Skick oc Ordninge vdi alle sine Ord/ Puncter oc Artickler/ som den indeholder oc vduiser/ Wi vdi alle maade fast oc vbrødeligen ville holdet haffue/ vnder den Peen oc Straff som forvit staar. Det til ydermere Vindisbyrd/ haffue Wi ladet henge vort Secret neden for dette vort obne Breff/ met forne vor Elskelige Danmarckis Rijgis Raads Indsegler.

Giffuit paa vort Slot Kallundborg/ den xxj. dag Nouembris/ Aar effter Guds byrd/ M. D. Lxxvj.

Register paa denne forscreffne Recessis Artickle / Huad huer aff dennem besynderlig indeholder.

Den 1.

At ingen Sager skal indsteffnis for Konningen / før end Dom er gangen til Herritzting oc Landsting.

Den 2.

Huorledis / oc vdi huilcke Sager / Befalninger skulle tagis.

Den 3.

Om Gransninger / som vdgiffuis fra Landsting.

Den 4.

At Landsdommere endeligen skulle Reise eller Felde / hues Donme / Vindner / eller andet som vdi slige Maade steffnis for dennem vdi Rætte.

Den 5.

At Dommerne ingen Sager maa opsette lenger end vj. Vger.

Den 6.

Huad giffuis skal til Breffuepenninge til Landsting oc Herritzting.

Den 7.

At xv. Mend vdi Skone oc xvj. vdi Sieland / skal giøre deris thoug inden vj. Vger / Oc Oldinge vdi lige maade giøre Marckeskel inden vj. Vger.

Huor-

Den 8.

Huorledis holdis skal / naar Kirckeneffnd offuersuere nogen Troldoms Sag.

Den 9.

Huorledis her effter holdis skal met Adelens Begraffuelse her vdi Riget.

Den 10.

Om Edelstene / Stiffter oc andre Smycke / huorledis der met her effter holdis skal.

Den 11.

Om Fløyels Kiortle oc Perle Huffuer / som Adelen deris Døtter mue met giffue.

Den 12.

Huorledis holdis skal / naar nogen Løssactighed findis iblant Adelens Personer her vdi Riget.

Den 13.

Om en Broder iblant Adelen ihielslar den anden.

Den 14.

Om Puldtzuoder / naar / oc paa huad tid om Aaret de her effter maa brugis vdi Limfiord.

Prentet i Kiøben-
haffn/ aff Laurentz
Benedicht.

Anno Domini,

1 5 8 3.

Paa Laurentz Benedichts
bekaastning.

Oc findis hoss hannem
til Kiøbs.

*Cum gratia & priuilegio sereniſsimæ
Regiæ Maiestatis.*